

9 października 2003

Definiowanie typów dokumentów

Część 1: DTD

Jak wygląda XML?

```

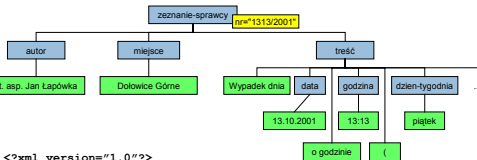
<?xml version="1.0" ?>
<zeznanie-sprawcy nr="1313/2001">
  <autor>st. asp. Jan Łapówka</autor>
  <miejsce>Dołowice Górne</miejsce>
  <treść>Wypadek dnia
  <data>13.10.2001</data>
  o godzinie <godzina>13:13</godzina>
  (<dzien-tygodnia>piątek
  </dzien-tygodnia>) miał miejsce nie z
  mojej winy. <poszkodowany>Alojzy
  M.</poszkodowany> nie miał żadnego
  pomysłu w którą stronę uciekać, więc go
  przejechałem.</treść>
</zeznanie-sprawcy>

```

- Deklaracja XML
- Element główny
- Atrybut
- Element
- Znacznik początkowy
- Znacznik końcowy
- Zawartość tekstowa

Struktura logiczna dokumentu XML


```

<?xml version="1.0" ?>
<zeznanie-sprawcy nr="1313/2001">
  <autor>st. asp. Jan Łapówka</autor>
  <miejsce>Dołowice Górne</miejsce>
  <treść>Wypadek dnia <data>13.10.2001</data>
  o godzinie <godzina>13:13</godzina> (<dzien-tygodnia>piątek
  </dzien-tygodnia>) miał miejsce nie z mojej winy.
  <poszkodowany>Alojzy M.</poszkodowany> nie miał żadnego pomysłu w
  która stronę uciekać, więc go przejechałem.</treść>
</zeznanie-sprawcy>

```


Podstawy składni XML

Deklaracja XML:

- <?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="no" ?>

Znaczniki:

- <tag atrybutename="attribute-value">
- </tag>

Znacznik elementu pustego:

-
</br>
-

Definiowanie języków

XML, SGML – metajęzyki.

Definiowanie języków (zastosowań, struktury dokumentów, typów dokumentów):

- określanie zestawu dopuszczalnych elementów, atrybutów, ...
- definiowanie dopuszczalnej zawartości elementów (tekst, inne elementy),
- przypisywanie atrybutów do elementów,
- ...

Metody definiowania struktury:

- dokument XML bez formalnej definicji struktury,
- DTD – Document Type Definition,
- XML Schema (rekomendacja W3C z 2 maja 2001),
- Relax NG.

Poprawność dokumentów

Dokument XML poprawny składniowo (ang. *well-formed*):

- każdy element musi być zamknięty,
- nie ma nakładających się elementów,
- wartości atrybutów w apostrofach lub cudzysłowach,
- ...

Dokument XML poprawny strukturalnie (ang. *valid*):

- struktura dokumentu zgodna ze strukturą zdefiniowaną w definicji typu dokumentu,
- obecne wszystkie wymagane atrybuty.

Dokument SGML: obowiązkowa definicja struktury – DTD.

Budowanie modeli zawartości

Znana notacja:

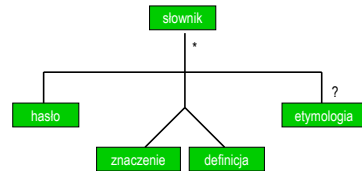
- + jeden lub więcej
- * zero lub więcej
- , sekwencja
- | alternatywa
- ? opcjonalny

Fragment zawartości (*content particle*) – wyrażenie zbudowane z połączonych spójnikami:

- nazw elementów,
- #PCDATA,
- fragmentów zawartości.

Fragmenty zawartości – przykład

```
<!ELEMENT słownik  
(hasło, (znaczenie | definicja), etymologia?)* >
```


Typy atrybutów

CDATA	ciąg znaków
NMTOKEN	ciąg znaków mogących występować w nazwach atrybutów i elementów
NMTOKENS	ciąg NMTOKEN oddzielanych spacjami
ID	identyfikator unikalny w dokumencie
IDREF	wskaznik do ID innego elementu
IDREFS	ciąg IDREF oddzielany spacjami
ENTITY	nazwa encji (musi być zadeklarowana)
ENTITIES	ciąg ENTITY oddzielany spacjami
(a b c)	typ wyliczeniowy

Rodzaje atrybutów

```
#REQUIRED  
#IMPLIED  
#FIXED  
<!ATTLIST NIP OPIS CDATA #FIXED  
"Numer Identyfikacji Podatkowej">  
Wartość domyślna  
<!ATTLIST wiersz biały (tak|nie) "nie">
```

Normalizacja wartości atrybutów

Upraszcza tworzenie dokumentów.

Kroki normalizacji:

- usunięcie otaczających cudzysłowów lub apostrofów,
- zastąpienie referencji do znaków przez odpowiednie znaki,
- rozwinięcie encji ogólnych,
- zastąpienie znaków końca wiersza spacjami,
- dla atrybutów typu NMTOKEN, NMTOKENS, ENTITY, ENTITIES, ID, IDREF, IDREFS:
 - usunięcie wiodących i końcowych spacji,
 - zastąpienie ciągów spacji pojedynczymi spacjami.

Fizyczna struktura dokumentu: encje

Encja (entity):

- fizyczna reprezentacja obiektu informacyjnego w systemie, uogólnienie pojęcia "plik",
- jednostka fizycznej budowy dokumentu, uogólnienie pojęcia "makro".

Dokument ≠ plik ≠ encja:

- encja dokumentu (document entity),
- zawartość dokumentu może znajdować się w wielu encjach (reprezentowanych np. przez pliki).

Encje predefiniowane

```
&amp;      &  
&lt;       <  
&gt;       >  
&apos;    '  
&quot;    ''
```


Encje wewnętrzne i zewnętrzne

Encje wewnętrzne:

- DTD:
<!ENTITY xml "<term>Extensible Markup Language</term>">
- Instancja dokumentu:
Metajęzyk &xml; wywodzi się z SGML-a.

Encje zewnętrzne:

- DTD:
<!ENTITY intro SYSTEM "intro.xml">
<!ENTITY chap1 SYSTEM "chapter1.xml">
<!ENTITY chap2 SYSTEM "chapter2.xml">
- Instancja dokumentu:
<book>
 &intro;
 &chap1;
 &chap2;
</book>

Jak odwoływać się do encji zewnętrznych

Identyfikatory zewnętrzne:

- Identyfikator systemowy:
SYSTEM "docbook.dtd"
- Identyfikator publiczny:
PUBLIC "-//OASIS//DTD DocBook V3.1//EN"

Odwzorowanie identyfikatorów publicznych na systemowe: plik catalog.

Plik catalog

Format OASIS (odziedziczony po SGML-U):

```
PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0 Transitional//EN"  
  "html40-1/html40-1.dtd"  
PUBLIC "-//ArborText//DTD Article 950601//EN"  
  "article/article.dtd"
```

Format XCatalog:

```
<XMLCatalog>  
<Map PublicId= "-//W3C//DTD HTML 4.0 Transitional//EN"  
      HRef="html40-1/html40-1.dtd "/>  
<Map PublicId= "-//ArborText//DTD Article 950601//EN"  
      HRef="article/article.dtd"/>  
</XMLCatalog>
```


Encje parametryczne

Wykorzystywane w DTD, np:

```
<!ENTITY % inline "(#PCDATA | emph | keyword | name)*">  
<!ELEMENT para %inline;>  
<!ELEMENT list (list-item)*>  
<!ELEMENT list-item %inline;>  
<!ELEMENT definition (%inline; | defined-word)*>
```

Zewnętrzne encje parametryczne – modularyzacja DTD, np:

```
<!ENTITY % calstb1s  
  PUBLIC "-//ArborText//ELEMENTS CALS Table Structures//EN">  
%calstb1s;
```


Encje nieprzetwarzane

Odwwołania do obiektów nieprzetwarzanych przez parser XML (grafiki, dźwięku, plików binarnych, itp.)

W DTD:

- deklaracja notacji:
<!NOTATION GIF SYSTEM "gifmagic.exe">
- deklaracja atrybutu encyjnego:
<!ELEMENT pic EMPTY>
<!ATTLIST pic name ENTITY>
- deklaracja encji nieprzetwarzanej:
<!ENTITY logo SYSTEM "logo.gif" NDATA "GIF">

W instancji dokumentu:

- odwołanie do encji:
<pic name="logo"/>

Encje – podsumowanie

	Encje ogólne		Encje parametryczne	
	Encje przetwarzane	Encje nieprzetwarzane	Encje przetwarzane	Encje nieprzetwarzane
Encje wewnętrzne	✓	✗	✓	✗
Encje zewnętrzne	✓	✓	✓	✗

Gdzie umieścić DTD?

W encji dokumentu:

```
<!DOCTYPE wiersz [
<!ELEMENT wiersz (autor, tytuł, zwrotka*)>
<!ATTLIST wiersz biały (tak|nie) "nie">
<!ELEMENT autor (#PCDATA)>
<!ELEMENT tytuł (#PCDATA)>
<!ELEMENT zwrotka (wers)*>
<!ELEMENT wers (#PCDATA)>
]>
<wiersz>
<autor>William Shakespeare</autor>
<tytuł>Sonet CCII</tytuł>
<zwrotka>...</zwrotka>
</wiersz>
```

Gdzie umieścić DTD?

W zewnętrznej encji:

```
■ wiersz.dtd
<!DOCTYPE wiersz [
<!ELEMENT wiersz (autor, tytuł, zwrotka*)>
<!ATTLIST wiersz biały (tak|nie) "nie">
<!ELEMENT autor (#PCDATA)>
<!ELEMENT tytuł (#PCDATA)>
<!ELEMENT zwrotka (wers)*>
<!ELEMENT wers (#PCDATA)>
]>

■ sonet.xml
<!DOCTYPE wiersz SYSTEM "wiersz.dtd">
<wiersz>
<autor>William Shakespeare</autor>
<tytuł>Sonet CCII</tytuł>
<zwrotka>...</zwrotka>
</wiersz>
```

Gdzie umieścić DTD?

Połączenie obu metod:

```
■ wiersz.dtd
<!DOCTYPE wiersz [
<!ELEMENT wiersz (autor, tytuł, zwrotka*)>
<!ATTLIST wiersz biały (tak|nie) "nie">
<!ELEMENT autor (#PCDATA)>
<!ELEMENT tytuł (#PCDATA)>
<!ELEMENT zwrotka (wers)*>
<!ELEMENT wers (#PCDATA)>
]>
Zewnętrzny podzbiór DTD

■ sonet.xml
<!DOCTYPE wiersz SYSTEM "wiersz.dtd" [
<!ENTITY ws "William Shakespeare">
<!ATTLIST wiersz rodzaj #IMPLIED>
]>
Wewnętrzny podzbiór DTD
<wiersz rodzaj="sonet">
<autor>&ws;</autor>
<tytuł>Sonet CCII</tytuł>
<zwrotka>...</zwrotka>
</wiersz>
```

Zewnętrzny i wewnętrzny podzbiór DTD

Zewnętrzny podzbiór DTD: deklaracje wspólne dla wszystkich dokumentów danego typu:

- elementy, atrybuty,
- encje parametryczne.

Wewnętrzny podzbiór DTD: deklaracje lokalne dla dokumentu:

- deklaracje encji,
- deklaracje notacji.

Zaawansowane możliwości wewnętrznego podzbioru DTD:

- przeddefiniowywanie encji parametrycznych,
- przeddefiniowywanie atrybutów,
- dodawanie nowych atrybutów,
- sekcje warunkowe.

Zaawansowana składnia XML

Komentarz:

```
■ <!-- komentarz -->
```

Instrukcja przetwarzania:

```
■ <?target processing-instruction-body?>
```

Sekcja CDATA:

```
■ <![CDATA[dowolny <tekst " nieprzetwarzany & przez [ parser]]]>
```

Owołania do znaków:

- ¡
-
- kody zgodne ze standardem ISO/IEC 10646.

Unicode

Światowy standard kodowania narodowych znaków przy pomocy dwubajtowych par:

- podzbiór ISO/IEC 10646.

Odmiany:

- UTF-7,
- UTF-8 (pierwsze 128 - ASCII),
- UTF-16.

Obowiązkowy standard dla dokumentów XML:

- każde narzędzie XML-owe musi wspierać przynajmniej UTF-8.

Gdzie szukać dalej

DTD Tutorial:

www.xmlfiles.com/dtd

David Megginson, *Structuring XML Documents*, Prentice Hall, 1998

